

SVEUČILIŠTE U MOSTARU
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva

Mostar, siječanj 2014.

1. Uvod

Porodništvo ili primaljstvo jedna je od najstarijih medicinskih struka. U povijest primaljstva stoljećima je ugrađivano iskustvo i vještina brojnih primalja, a kasnije i njihova nastojanja da svojim školovanjem pridonesu kvalitetnijem radu i boljem statusu struke. Prateći povijesni razvoj društva i medicine, može se jasno uočiti da su zakonodavstvo, broj primalja i briga o rodiljama bez sumnje bili jedan od znakovitih pokazatelja razvojnog stupnja pojedine sredine, naroda pa i čitave epohe.

1.1. Povijest primaljstva

S pravom bi se moglo reći da je povijest primaljstva stara kao i povijest čovječanstva. Reljef koji prikazuje porođaj, pronađen u Francuskoj, vjerojatno je napravljen oko 1700 godina prije nove ere. Hipokratova znanja o bolestima žena i porodništva (sabrana djela „Corpus Hippocraticum“ nastala između V i III stoljeća pr. Krista) bila su stotinama godina osnova liječničke prakse. Najveći porodničar staroga vijeka bio je Soran-grk koji je živio u Rimu na kraju prvog i početku drugog stoljeća. Napisao je oko 30 djela, a glavnina spisa o ženskim bolestima i porodništvu se sačuvala. Primaljstvo je u srednjem vijeku bilo nerazvijeno, značajno zaostajući iza primaljstva Soranova vremena. Procvat medicine, pa tako i porodništva, u XVIII stoljeću uvjetovan je tehnološkim napretkom. Tako je prva primaljska škola u Hrvatskoj osnovana 1786. godine u Rijeci i uspjela se održati samo godinu dana, jer kao privatna nije imala potporu države. Na području Bosne i Hercegovine sve do XVIII stoljeća porođaj su obavljale iskusne starije žene. Porođaj je bio događaj prepun praznovjerja i straha. Početak organizirane zdravstvene zaštite žena u BiH seže u 1879. godinu, kada je austrougarska vlast izdala naredbu o obavljanju liječničke i primaljske prakse. Prva educirana primalja u BiH bila je Alojzija Vanesko, a prva primaljska škola otvorena je u Sarajevu 1894. godine. Za deset godina rada ove škole educirano je 150 primalja. Stručni rad primalja bio je od iznimne važnosti jer se samo mali broj porođaja obavljao u bolnici. Stručno vođeni porođaji u kući kao i pravovremeno upućivanje rodilja u bolnicu značajno je doprinijelo smanjenju smrtnosti majki i djece. Edukaciji primalja kao i primaljskim školama davan je najveći mogući značaj. Tako su najugledniji profesori ginekologije i porodništva, ravnatelji ginekološko-opstetričkih klinika bili istodobno i ravnatelji primaljskih škola.

1.2. Definiranje kompetencija primalje

Kako bismo uopće mogli govoriti o školovanju i kompetencijama primalja trebamo znati definiciju primalje koju je napisalo Svjetsko udruženje primalja ICM (*International Confederation of Midwives*), a predstavio ju je Savjet Međunarodne konfederacije primalja na sastanku 19. srpnja 2005. u Brisbanu u Australiji. Spomenutu definiciju je prihvatile Europska asocijacija primalja i FIGO (Međunarodna federacija ginekologa i opstetičara). Zamjenjuje "Definiciju primalje" Međunarodne konfederacije primalja iz 1972. te njene izmjene i dopune iz 1990. i 2011. godine, a glasi:

„Primalja je osoba koja je uspješno završila program obrazovanja za primalje koji je uredno priznat u državi u kojoj se nalazi, a koji se temelji na ICM-ovim Esencijalnim kompetencijama osnovne primaljske prakse i okvirima ICM-ovih Globalnih standarda obrazovanja za primalje; osoba koja je stekla tražene kvalifikacije kako bi bila registrirana i/ili pravno

licencirana za obavljanje primaljske skrbi i korištenje titule 'primalja'; te koja dokazuje kompetencije u praksi primaljstva.

Primalja je priznata kao odgovoran i pouzdan profesionalac, koji radi u partnerstvu sa ženama, pruža podršku, skrb i savjet za vrijeme trudnoće, porođaja i babinja, samostalno nadzire porođaj na svoju vlastitu odgovornost i provodi skrb za novorođenče i dojenče. Ta skrb uključuje preventivne mjere, promicanje prirodnog porođaja, prepoznavanje komplikacija kod majke i djeteta, pristup medicinskoj skrbi i drugim oblicima odgovarajuće pomoći, te provođenje hitnih postupaka u slučaju opasnosti.

Primalja ima važan zadatak u zdravstvenom savjetovanju i edukaciji, ne samo za ženu već i unutar obitelji i zajednice. Njezin posao uključuje antenatalnu edukaciju, pripremu za roditeljstvo i dojenje, a može se proširiti na zdravlje žena, seksualno i reproduktivno zdravlje i skrb za djecu. Primalja može djelovati na svim razinama zdravstvene zaštite, uključujući kuću, zajednicu, bolnice, klinike ili zdravstvene jedinice.“

Prema direktivama Savjeta Europe i *Council Directives for nursing and midwifery*, obrazovanje medicinskih sestara i primalja ne smije biti na razini nižoj od trogodišnjeg studija. Direktive Eu 80/154/EEC i 80/155/EEC odnose se na primalje, propisuju standarde školovanja primalja i obavezne su za sve članice.

Glavni ciljevi koji se time žele postići su jačanje uloge primalje u okviru javnog zdravstva, promocija zdravlja žena i obitelji i smanjenje mortaliteta i morbiditeta majki i djece. Diplomirana primalja radi prema etičkim i stručnim načelima zdravstvenog djelatnika, u skladu s kodeksom struke, nacionalne i međunarodne udruge primalja i utvrđenim standardima struke. Radi pošteno, stručno i dosljedno te pruža usluge koje kakvoćom odgovaraju normama propisanim programom koji se temelji na smjernicama World Health Organisation (WHO) i International Confederation of Midwives (ICM).

Visoko obrazovane i humanistički odgojene primalje, koje poštuju život, učinkovito će pridonositi zdravlju naših žena, majki i djece.

1.3. Razlozi pokretanja sveučilišnog prediplomskog studija primaljstva

Prema preporukama i standardima Svjetske zdravstvene organizacije i Europske zajednice, a s obzirom na veliki napredak perinatalne medicine, uvođenje mnogih novih dijagnostičkih i terapijskih postupaka, na svim razinama perinatalne zaštite potrebne su stručne i obrazovane primalje. Također, u procesima primaljske njegе uvedeni su visoki tehnološki standardi. K tomu još, prema znanstvenim spoznajama koje su rezultat brojnih istraživanja tijekom zadnjih dva desetljeća, perinatalno razdoblje odredi čovjeka za cijeli život-znanstveno utemeljeno povezivanje kroničnih oboljenja u odrasloj dobi (metabolički sindrom, kronična hipertenzija, šećerna bolest tip 2. s perinatalnim razdobljem. U skladu s tim, zdravstvo u Bosni i Hercegovini treba visokoobrazovane primalje koje će vladati specifičnim znanjima i vještinama primaljske njegе, ali i područjem upravljanja i rukovođenja, javnog zdravstva i školstva. Kako danas u BiH obrazovanje u području primaljstva uključuje samo srednjoškolstvo obrazovanje „primalja“ ne zadovoljava potrebnu visoku razinu primalja, a suvremena Europa i ostali razvijeni svijet srednješkolsko obrazovanje primalja ne prepoznaje.

Također, postojeće „primalje“ sa srednjoškolskim obrazovanjem, od svih zdravstvenih djelatnika, jedine nemaju mogućnost redovitog nastavka školovanja u struci.

Primalja obrazovana na srednjem stupnju nema pravo na samostalan rad. S obzirom na velik napredak perinatalne medicine, potrebna joj je naobrazba na visokoškolskoj razini kako bi temeljito ovladala strukom, kako bi, poput primalja u europskim zemljama, mogla samostalno voditi trudnoću i porodaj u bolnici, te prepoznati patološku trudnoću i trudnicu na vrijeme uputiti specijalisti. Visokoobrazovana primalja je sposobljena pružiti odgovarajući nadzor ženama tijekom trudnoće, porođaja i postpartalnog perioda, voditi porođaj i brinuti se o novorođenčetu. Ima važnu ulogu u prosvjećivanju, ne samo žena i njihovih obitelji nego i zajednice, što uključuje i pripremu za roditeljstvo.

U Bosni i Hercegovini postoji i ozbiljan manjak primalja. U pojedinim regijama bilježi se višegodišnji prekid kontinuiteta školovanja primalja. Fakultet zdravstvenih studija u Mostaru naravno ne može u cijelosti riješiti problem manjka primalja u našoj državi, ali može i mora pomoći da primalje dobiju napokon mogućnost edukacije na sveučilištu radi stjecanja fakultetske – sveučilišne diplome, po uzoru na razvijene europske zemlje.

Posljednjih se desetljeća javlja pokret usmjeren na zdravlje i njegovo unapređenje, čiji je pokretač Svjetska zdravstvena organizacija. Bitne odrednice projekta "Zdravlje za sve do 2010. godine" jesu unapređenje i očuvanje zdravlja kroz znanje, slobodno odlučivanje i odgovornost, te osiguravanje kvalitete življenja u zdravlju i bolesti (WHO – *European Health 21* – WHO Regional Committee for Europe, Kopenhagen, 1998.).

Primaljstvo kao struka ubraja se u regulirane profesije koje svoje školovanje moraju uskladiti sa zahtjevima iz Eu Direktive 2005/36/EC kao i sa Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija. R Hrvatska - Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci obvezala se tijekom pregovora o ulasku u Europsku uniju da će postojeći studijski program primaljstva uskladiti sa zahtjevima Direktive kako ne bi bilo problema sa priznavanjem diploma unutar EU. Program primaljstva je prošao sve inozemne recenzije i 14. lipnja 2012. godine dobio „zeleno svjetlo“ od EU komisije u Briselu. Sveučilišni preddiplomski studij primaljstva Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru temelji se na nastavnom planu i programu studija primaljstva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Jedna je od najvažnijih preporuka WHO-a i ostvarenje Cilja 18 – Razvoj ljudskih resursa u zdravstvu: do 2010. godine sve zemlje članice EU-a trebaju osigurati da svi zdravstveni radnici u sustavu zdravstva, ali i u drugim srodnim područjima, posjeduju odgovarajuća znanja, stavove i sposobnosti sa svrhom očuvanja i unapređenja zdravlja.

Upravo Sveučilišni preddiplomski studij primaljstva koji predlažemo, po uzoru na EU, može zadovoljiti visoke kriterije školovanja primalja, koje će omogućiti obrazovanje primalja kao temeljnog nositelja u sustavu pružanja primaljske skrbi. Također, nekadašnja orijentiranost na pomagačko zanimanje preoblikuje se i proširuje, te primaljstvo usmjerava prema profesiji za samostalno obavljanje primaljske skrbi. Pri tome, obrazovanje primalja na Sveučilišnom preddiplomskom studiju primaljstva omogućilo bi stjecanje potrebnog znanja i ospoznavanje za preuzimanje uloge edukatora ili voditelja/ica timova primaljske skrbi. Kao temeljni preduvjet za razvoj primaljstva, ovakav profil primalja u Bosni i Hercegovini potpuno je nepoznat.

1.4. Program školovanja je izrađen na osnovu slijedećih temeljnih načela

- Preporuke SZO (*Health 21: Copenhagen, 1998*)
- Kompetencijama primalja, koje propisuje **Sektorska direktiva EU 2005/36 EG** a odnosi se na teoretsko obrazovanje - opće i specifične predmete za primaljsku djelatnost, kao i praktično osposobljavanje uz stručni nadzor
- smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije o očuvanju i poboljšanju zdravlja (ciljevi WHO za 21. stoljeće), kao i Međunarodne udruge primalja (ICM)
- Načelima europskog visokog školstva (Bolonjska deklaracija)
- Potrebama populacije te uvažava trend razvoja struke i predviđenih potrebe u budućnosti
- Dosadašnjem radu i iskustvu primalja i drugih zdravstvenih djelatnika na određenom području
- Cilj 18 WHO – razvoj ljudskih resursa u zdravstvu do 2010. godine

1.5. Najvažnija područja učenja

- javno zdravstvo/promicanje zdravlja, zdravstvena zaštita zdravstveni odgoj, obrazovanje trudnica i roditelja
- opća i specijalna zdravstvena zaštita
- bihevioralne znanosti
- komunikacijske vještine
- etički i pravni aspekti profesije
- informatika i informatička tehnologija
- upravljanje i rukovođenje
- istraživački rad

2. Opći dio

2.1. Nositelj studija

Fakultet zdravstvenih studija u Mostaru
Sveučilište u Mostaru

2.2. Naziv studija i stručni naziv

Naziv studij: preddiplomski sveučilišni studij primaljstvo (180 ECTS bodova)

Stručni naziv: prvostupnica primaljstva/ bacc. prim.

Vrsta studija: redoviti i izvanredni studij

2.3. Trajanje obrazovanja

3 godina (VI semestara)

2.3. Jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima

Hrvatski jezik

2.5. Uvjeti upisa i optimalan broj studenata

U prvu godinu Sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva mogu se upisati osobe koje su prethodno završile srednju četverogodišnju školu i koje su zadovoljile uvjete razredbenog postupka. Razredbeni ispit provodi se u ljetnom i jesenskom roku ovisno o broju prijavljenih pristupnika i upisnoj kvoti.

Razredbeni postupak obuhvaća vrednovanje uspjeha postignutog u srednjoj školi te postignutog uspjeha na razredbenom ispitnu. Cilj ovog ispita je provjeriti stupanj sposobnosti pristupnika i njihovu motiviranost za studiranje na Sveučilišnom preddiplomskom studiju primaljstva.

Studenti se u prvu godinu upisuju u statusu:

- a) redovitih studenata, za koje sredstva osiguravaju nadležna županijska ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa,
- b) redovitih studenata koji sami plaćaju svoj studij,
- c) izvanrednih studenata, za koje sredstva osiguravaju poduzeća ili ustanove u kojima su zaposleni ili sami plaćaju troškove svoga studiranja.

Redoviti studenti – Ministarstvo	Redoviti studenti uz plaćanje	Izvanredni studenti
5	10	30

2.6. Način izvođenja nastave i provjera znanja

Nastava se provodi predavanjima, seminarima, praktičnom nastavom, konzultacijama, mentorstvom i studijskim putovanjima.

Praktičnom nastavom smatra se: redoviti rad studenta u nastavnim bazama koje uključujući vježbe, vježbe na modelima, vježbe na pacijentima, sudjelovanje u vizitama, stručna praksa, terenski rad i drugi oblici nastave koji doprinose stjecanju propisanog znanja, vještina i navika.

Radi unapređenja nastave uz spomenute oblike nastave, organiziraju se i posebni oblici praktičnog rada prema nastavnom programu Fakulteta za vrijeme rada studenta na kliničkim odjelima, ambulantama i na ljetnom radu u zdravstvenim ustanovama uz nazočnost mentora.

Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični. Provjera znanja se vrši u vidu kontinuirane provjere znanja u toku semestra (godine) i kao završni ispit na kojem se utvrđuje konačna ocjena. Preporučene metode kontinuirane provjere znanja su kolokvij, parcijalni ispit i drugi oblici provjere znanja kao što su seminarски radovi i izlaganje, timski zadatci, laboratorijske vježbe, rad i aktivnost na vježbama, izrada računalnih zadataka, aktivnost u nastavi, istraživanje.

2.7. Kompetencije (znanje i vještine) stečene završetkom studija

- procjenjuje potrebe, planira, organizira i evaluira primaljsku njegu tijekom perinatalnog razdoblja planira i provodi zdravstvenu edukaciju žena tijekom trudnoće i babinja
- pruža primaljsku skrb tijekom trudnoće, poroda i babinja te kod ginekoloških bolesnica primjenjujući pritom proces primaljske njegе: utvrđivanje potreba za primaljskom njegom, definiranje problema, ciljeva, provođenje tj. intervencija te evaluacija
- pruža stručnu pomoć pri porođaju tj. vodi fiziološki porođaj u bolnici roditelje
- planira i provodi primaljsku njegu novorođenčadi, ugrožene novorođenčadi i nedonoščadi tijekom boravka u rodilištu i kasnije u kući puerpere
- organizira i nadzire provođenje primaljske njegе na ginekološko-porođajnim odjelima provodi individualnu i grupnu edukaciju trudnica i babinjača prema utvrđenim potrebama, program pripreme trudnice za porođaj
- uključena je u programe ranog otkrivanja malignih bolesti u žena, u rješavanje problema žena u menopauzi te u organiziranje savjetovanja kroz udruge žena i razne asocijacije
- sudjeluje u svim suvremenim dijagnostičkim postupcima (fizikalni pregled, UZV dijagnostika, CTG, amnioskopija, pH metrija...) te provodi one za koje je posebno educirana
- prepoznaje patološka stanja u vrijeme trudnoće, porođaja ili babinja te promptno reagira i pomaže porodničaru pri vođenju rizičnih porođaja i provodi zdravstvenu njegu
- odgovorna je za ginekološke i porodničke instrumente, uključujući njihovu pripremu i sterilizaciju provodi primjenu ordinirane lokalne, peroralne i parenteralne terapije
- odgovorna je za trajnu edukaciju primalja i drugog osoblja

Primalje imaju priliku raditi u različitim zdravstvenim ustanovama i steći iskustvo u svim aspektima sestrinske skrbi za majku i dijete.

Primalje imaju mogućnosti ostvariti uspješnu karijeru na mnoge različite načine. Može postati specijalist za kliničku praksu ili primalja-savjetnica; u menadžmentu raditi kao voditeljica primaljskih službi ili postati «nadzornica primalja» na lokalnoj razini. Neke primalje radije odabiru akademsku karijeru i bave se edukacijom i istraživanjem.

Mogućnosti su beskrajne u zdravstvenoj službi. Također, postoje mogućnosti rada za Europsku uniju i dobrovoljni rad.

2.8. Ciljevi obrazovanja

Zahtjevi Sektorske direktive «EU 2005/36 EG» u kliničkom i praktičnom osposobljavanju primalja:

- Edukacija trudnica uključujući i 100 prenatalnih pregleda
- Primaljska skrb roditelje i vođenje 40 žena u porodu
- Student/ica mora izvesti 40 poroda. Ukoliko taj broj nije moguće izvesti zbog pomanjkanja roditelja, može sa sniziti na 30 pod uvjetom da student/ica aktivno sudjeluje – asistira kod dodatno 20 poroda
- Aktivno sudjeluje - asistira kod poroda zatkom. Ukoliko to nije moguće zbog pomanjkanja takvih poroda, može se učiti na modelu
- Izvođenje epiziotomije i uvođenje u šivanje epiziotomije i manjih ruptura. Uvođenje se treba sastojati od teoretskog znanja i praktične poduke. Ukoliko to nije moguće, šivanje se može učiti na modelu
- Primaljska skrb i vođenje 40 rizičnih trudnica, poroda ili roditelja
- Primaljska skrb i nadzor s pregledom najmanje 100 roditelja i zdrave novorođenčadi
- Praćenje i primaljska skrb ugrožene novorođenčadi kao što su prijevremeno rođeni, preneseni, oštećeni i bolesni
- Primaljska skrb žena kod patoloških stanja u ginekologiji i porodništvu
- Uvođenje u zdravstvenu skrb i primaljstvo na području medicine i kirurgije. Uvođenje se treba sastojati od teoretskog znanja i praktične poduke.

Teoretska i tehnička izobrazba uravnoteženi su i koordinirani s kliničkom izobrazbom, te se takva znanja i iskustva mogu usvojiti na odgovarajući način.

Klinička nastava ima oblik prakse u radu na bolničkim odjelima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koje su odobrila nadležna tijela. Kao dio prakse, studenti/ce-primalje sudjeluju u aktivnostima odjela u mjeri u kojoj te aktivnosti doprinose njihovoj izobrazbi.

2.9. Mjesta održavanja nastave

Fakultet zdravstvenih studija u Mostaru, Bijeli Brijeg bb, Sveučilišna klinička bolnica Mostar, Medicinski fakultet u Mostaru, Opće i Specijalne bolnice, Instituti, Domovi zdravlja.

2.10. Uvjeti i sredstva za ostvarenje nastave

Učionice s klasičnom i suvremenom audio-vizualnom opremom, kabinet opremljen multimedijskom i video opremom, TV sustav, informatička oprema s najviše dva studenta na jedno računalo, knjižnica - informatičko središte, mikrobiološki istraživački laboratorij.

Kabinet za zdravstvenu njegu s modelima za vježbanje i kabinet kliničkih vještina.
Klinički bolnički odjeli s opremom za provođenje zdravstvene njege, oprema patronažne medicinske sestre.

2.11. Načini praćenja uspješnosti izvođenja programa

Kvaliteta izvođenja nastave prati se na kraju svakog semestra, anonimnim upitnikom. Njime se ocjenjuje organizacija nastave, primjerenošt sadržaja, kvaliteta rada nastavnika i drugo. Kroz svaki predmet trajno se prati nazočnost studenata nastavi i njihovo aktivno sudjelovanje.

U tu svrhu osnovana su povjerenstva:

1. Povjerenstvo za dodiplomske, diplomske i poslijediplomske studije koje će kontrolirati da li novi studijski programi ispunjavaju sve uvjete bolonjskog procesa.
2. Povjerenstvo koje strogo kontrolira uvjete za izbor u zvanja,
3. Povjerenstvo za praćenje anonimne studentske ankete
4. Eksterna evaluacija od strane Agencije koju formira Ministarstvo znanosti, kulture i športa BiH.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Opis programa

U programu Sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva su navedeni moduli s popisom predmeta Sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva, brojem sati neposredne nastave (predavanja, seminara i vježbi) i ECTS bodova za svaki modul i predmet pojedinačno, kao i nastavni program po semestrимa i godinama. Iz programa je vidljivo godišnje opterećenje studenata za svaku pojedinu godinu studija, ukupan broj sati neposredne nastave i ukupan broj ECTS bodova kroz vrednovanje modula i predmeta pojedinačno.

Opis pojedinih kolegija sadrži:

- naziv predmeta
- kod, vrsta i modul predmeta
- okvirni sadržaj predmeta
- razvijanje općih i specifičnih kompetencija
- oblici provođenja nastave, način sudjelovanja polaznika u provedbi predmeta
- popis literature potrebne za studij i polaganje ispita
- popis preporučene dopunske literature
- ECTS (utrošeno vrijeme studenta i trajanje nastave)
- način provjere znanja i polaganja ispita
- jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima
- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

3.2. Ukupan broj kolegija

Program Sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva sadrži:

1. Četiri modula s 45 obvezna kolegija:
  - Modul Primaljstvo
  - Modul Kliničke znanosti
  - Modul Bazične znanosti
  - Modul Društvene znanosti
2. Modul Izbornih kolegija
3. Primaljsku kliničku ljetnu praksu na kraju svake godine studija u trajanju od 300 sati
4. Primaljsku praksu- za izradu završnog rada u trajanju od 450 sati

3.3. Odnos predavanja, seminara i vježbi

Sveučilišni preddiplomski studij primaljstva sadrži 4600 nastavnih sati:

Predavanja	1.340	29%
Seminari	640	14%
Vježbe	2.620	57%
UKUPNO	4.600	100%

3.4. Nastavni program prema godinama studija

PRVA GODINA STUDIJA

Kolegij	I sem			II sem			Uk			ECTS	
	P	S	PR	P	S	PR	P	S	PR		
PRIMALJSTVO I PRIMALJSKA PRAKSA											
1.	Osnove primaljske njage	60	60	40				60	60	40	6
2.	Proces primaljske njage				60	60	40	60	60	40	6
3.	Informatizacija i statističke metode u primaljstvu	20	10	30				20	10	30	4
4.	Klinička ljetna primaljska praksa I									300	3
BAZIČNE ZNANOSTI											
5.	Anatomija	45	0	15				45	0	15	4
6.	Mikrobiologija i parazitologija	30	5	10				30	5	10	3
7.	Embriologija i osnove humane genetike	30	10	0				30	10	0	2,5
8.	Fiziologija s patofiziologijom	30	20	15				30	20	15	3
9.	Biofizika i biokemija				30	15	15	30	15	15	3
10.	Epidemiološke metode u primaljstvu				10	5	5	10	5	5	1
KLINIČKE ZNANOSTI											
11.	Fiziologija boli	20	10	0				20	10	0	2
12.	Farmakologija				45	0	0	45	0	0	3
13.	Mentalno zdravlje				30	10	0	30	10	0	2,5
14.	Patologija				20	0	0	20	0	0	1
15.	Porodništvo				90	20	30	90	20	30	7,5
DRUŠTVENE ZNANOSTI											
16.	Engleski jezik I				10	10	20	10	10	20	2,5
17.	Promocija zdravlja, zdravstveni odgoj i obrazovanje	30	20	10				30	20	10	3,5
IZBORNİ KOLEGIJI											
18.	Komunikacijske vještine	20	20	10				20	20	10	2
19.	Zaštita od ionizirajućeg zračenja				10	10	5	10	10	5	1
	UKUPNO	285	155	130	305	130	115	590	285	545	60
		550			570			1420			

DRUGA GODINA

Kolegij	III sem			IV sem			Uk			ECTS
	P	S	PR	P	S	PR	P	S	PR	
PRIMALJSTVO I PRIMALJSKA PRAKSA										
1.	Osnove istraživačkog rada u primaljstvu			30	10	20	30	10	30	3
2.	Postnatalna primaljska njega			30	20	70	30	20	70	6
3.	Prenatalna primaljska njega	40	30	100			40	30	100	7
4.	Primaljska njega u ginekologiji			40	30	80	40	30	80	7
5.	Primaljska njega zdravog novorođenčeta			15	10	45	15	10	45	4
6.	Primaljska njega u porodu	60	35	250			60	35	250	9
7.	Klinička ljetna primaljska praksa II								300	4
BAZIČNE ZNANOSTI										
8.	Prehrana i dijetetika	30	20	20			30	20	20	2
9.	Spolni odgoj i planiranje obitelji	20	20	20			20	20	20	3
KLINIČKE ZNANOSTI										
10.	Ginekologija	30	0	0			30	0	0	2
11.	Komplikacije u porodu i puerperiju				30	15	0	30	15	0
12.	Osnove kliničke medicine	30	0	0			30	0	0	2
13.	Zdravo novorođenče	15	5	0			15	5	0	1
DRUŠTVENE ZNANOSTI										
14.	Engleski jezik II				10	10	20	10	10	20
15.	Zdravstvena psihologija	20	10	10			20	10	10	2
16.	Medicinska sociologija	20	0	0			20	0	0	1
IZBORNKI KOLEGIJI										
17.	Psihologija porodne boli	15	0	0			15	0	0	1
18.	Rad s grupom u primaljstvu				15	10	5	15	10	5
UKUPNO	280	120	400	170	105	240	450	225	940	60
	800			515			1625			

TREĆA GODINA

Kolegij	I sem			II sem			Uk			ECTS	
	P	S	PR	P	S	PR	P	S	PR		
PRIMALJSTVO I PRIMALJSKA PRAKSA											
1.	Primaljska njega bolesnog novorođenčeta			20	20	100	20	20	100	7	
2.	Primaljska njega rizičnih trudnoća	20	20	100			20	20	100	6	
3.	Primaljska njega u puerperiju	15	10	40			15	10	40	5	
4.	Upravljanje u zdravstvu			10	5	10	10	5	10	1	
5.	Patronaža i dispanzerski rad	30	15	60			30	15	60	6	
6.	Izrada završnog rada									450	
7.	Klinička ljetna primaljska praksa III								300	6	
KLINIČKE ZNANOSTI											
8.	Bolesno novorođenče i nedonošće	30	10	0			30	10	0	2	
9.	Osnove anestezije i reanimacije	10	0	30			10	0	30	3	
10.	Osnove kirurgije	20	0	0			20	0	0	1	
11.	Osnove transfuzijske medicine	20	0	0			20	0	0	1	
12.	Rizična i patološka trudnoća	30	0	0			30	0	0	2	
DRUŠTVENE ZNANOSTI											
13.	Primaljstvo temeljeno na dokazima			15	10	10	15	10	10	2	
14.	Zdravstveno pravo i etika			15	15	0	15	15	0	2	
15.	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo	15	10	5			15	10	5	2	
16.	Javno zdravstvo			15	15	0	15	15	0	2	
IZBORNİ KOLEGIJI											
17.	Osnove instrumentiranja	15	0	15			15	0	15	2	
18.	Zdravstvena njega onkološkog bolesnika			15	0	10	15	0	10	1	
	UKUPNO	205	65	250	90	65	130	295	130	1130	60
		520			285			1555			